

Het front tegen Marine le Pen stort in

Posted on 9 juli 2022 by René ter Steege

Lale Gül verdient haar reputatie als doorbreker van taboes, maar haar blik op Frankrijk getuigt van een zeker conformisme. In haar column in Het Parool noemde ze laatst Marine Le Pen 'een antisemiet'. De schrijfster haalde dan ook opgelucht adem 'toen types als Le Pen en Trump' de verkiezingen verloren. Met de aantekening dat ze een volgend keer wél kunnen winnen.

Gül zal de gemankeerde presidentskandidate Marine Le Pen hebben verward met haar vader Jean-Marie. Diens kwalijke opmerkingen over Joden waren voor zijn dochter al in 2015 aanleiding hem uit de partij te zetten die hij in 1972 had opgericht, het *Front National*. Er is ongetwijfeld veel aan te merken op deze hard rechtse, autoritaire vrouw. Maar degenen in de Franse media die 'Marine' haten, en zij zijn met velen, betrapten haar nooit op welke foute opmerking over Joden ook. Reken maar dat ze daarnaar hebben gezocht.

Maar kennelijk zorgt de naam Le Pen nog steeds voor pavloviaanse reacties van afschuw, en niet alleen bij links, getuige Güls loze verwijt. De gevolgen van de

decennialange demonisering van vader en dochter Le Pen blijken ook buiten linkse kringen hardnekkig. Althans, bij 'opiniemakers' en andere mediafiguren met een mening. De 'gewone' inwoners van Frankrijk trekken zich er in het stemhokje steeds minder van aan.

De linksige krant Le Monde, al een halve eeuw in de voorhoede van de strijd tegen vader en dochter Le Pen, moest dat knarsetandend constateren toen Marine Le Pens partij *Rassemblement National* (RN) vorige maand bij de parlementsverkiezingen een even groot als onverwacht succes behaalde. Met 89 van de 577 zetels in de Assemblée Nationale werd het RN de tweede partij, zij het op ruime afstand van president Emmanuels Macrons beweging Alliance (175 zetels).

Verzet tegen 'notabilisering' Le Pen-parlementariërs

Frankrijks kwaliteitskrant bij uitstek ontzag de eigenwijze kiezers die zich niets van haar waarschuwingen tegen het rechts-extremisme hadden aangetrokken. Maar verwenste in een commentaar parlementariërs van gematigd rechts die vorige week bij geheime stemmingen leden van het RN kozen in leidinggevende functies.

Deze députés zijn schuldig aan niet alleen de normalisering van extreemrechts, maar ook aan de 'notabilisering' van een partij die volgens Le Monde de Grondwet tart. Zoals met de eis dat Franse burgers meer rechten krijgen dan niet-westerse migranten. Fransen moeten voorrang hebben bij het toewijzing van sociale huurwoningen, uitkeringen, het krijgen van banen enzovoort. Bovendien wil het RN buitenlandse criminelen uitwijzen en de migratie uit de voormalige koloniën zoveel mogelijk stoppen.

Demonisering was de norm

Lang golden zulke opvattingen niet alleen bij links als schandelijk. Ook gematigd rechts wilde zich er niet mee encanailleren. Demonisering van Le Pens partij was de norm, voorstellen tot samenwerking met het Front National en later het RN golden als een doodzonde, te bestraffen met uitsluiting.

Een melaatsheid die misschien verklaarbaar was toen Jean-Marie Le Pen zichzelf en zijn partij met elke antisemitische of racistische sneer onmogelijk maakte. Deze provocateur was ook niet echt geïnteresseerd in de macht, en schrok zich een

ongeluk toen hij in 2002 als presidentskandidaat geheel onverwacht de tweede verkiezingsronde haalde.

Zijn dochter pakte het heel anders aan. Ze zuiverde de partij, die sinds 2018 RN heet, van andere foute mannen en begon een langzame opmars naar een mate van respectabiliteit die haar tweemaal een plaats bezorgde in de finale van de presidentsverkiezingen. In 2017 verloor ze kansloos van Emmanuel Macron, maar in april leverde ze met 41,5 procent, 7,7 procent meer dan vijf jaar eerder, een betere prestatie. Kennelijk zagen de ruim 13 miljoen Fransen die op haar stemden haar niet als een gevaar voor de natie.

De banvloek werkt steeds minder

En toch, Marine Le Pen kampt bij verkiezingen nog steeds met een banvloek uitgesproken door vijandige media, vakbonden, werkgevers, kunstenaars, intellectuelen, religieuze leiders en organisaties tegen racisme. Hoe zou ze varen zonder zo'n 'Republikeins front' tegen haar?

Welnu, heel goed, blijkens de parlementsverkiezingen. Dat front was al onderhevig aan slijtage dankzij Le Pens beleid van ont-demonisering, maar stortte nu in. 'Haar' 89 zetels waren in feite hét grote nieuws van de verkiezingsavond, meer nog dan Macrons verlies van zijn parlementaire meerderheid en de 84 zetels voor de ultralinkse partij *La France Insoumise* (LFI), die volgens peilingen het RN zou verpletteren.

Onverwacht veel zetels

Le Pen leek kort voor de verkiezingen genoegen hebben genomen met het binnenhalen een twintigtal zetels. Haar partij zou in het parlement immers nooit tot grote hoogte stijgen als gevolg van het districtenstelsel. In het in 2017 gekozen parlement beschikte de partij over een schamele acht zetels.

In 1986 werd onder president Mitterrand kortstondig het evenredige kiesstelsel ingevoerd, wat het toenmalige Front National 35 parlementariërs opleverde. En Mitterrands tegenstanders van centrumrechts verzwakten: de ware reden van die geste naar Le Pen sr. Echter, bij de volgende verkiezingen werd het districtenstelsel in ere hersteld en verdween uiterst rechts weer in de parlementaire marge.

Nu heeft de partij bewezen dat een kiesstelsel in combinatie met een Republikeins front geen beletsels meer zijn voor een forse parlementaire vertegenwoordiging. Kiezers hadden ditmaal lak aan oproepen van links tegen een stem op de 'extremisten', zeker wanneer afkomstig van onbehouwen politici als LFI-leider Jean-Luc Mélenchon, een aanhanger van de regimes in Cuba en Venezuela.

Peilingen wezen uit dat aanhangers van Macron en de centrumrechtse *Les Républicains* geen moeite hadden met een stem op een RN-kandidaat in de tweede ronde als 'hun' kandidaat in de eerste ronde was uitgeschakeld. Alles liever dan een mélenchoniste als parlementair afgevaardigde.

Le Pen leek lang wat uitgeblust, maar volgens Le Figaro is ze als herboren na haar parlementaire succes. Mogelijk doet ze over vijf jaar opnieuw een gooi naar het presidentschap als zij en haar fractie bewijzen dat de kiezers de banvloek terecht verbraken. De fractiediscipline zal streng zijn: dubieuze opmerkingen over Joden worden niet getolereerd.

*Journalist en vertaler **René ter Steege** was lang redacteur van Het Parool en schreef onder meer een biografie van Marine le Pen.*

*Wynia's Week wordt mogelijk gemaakt **door de donateurs**. Mogen we u noteren? Dat kan **HIER**. Hartelijk dank!*